

Inspraak- en reactiebundel

**Zienswijzen en reacties op het ontwerp-inpassingsplan en
de ontwerpbesluiten 'AANVULLENDE
STIKSTOFPRODUCTIEFACILITEIT ZUIDBROEK '**

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF.....	3
KENNISGEVING.....	5
MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE REACTIES EN ZIENSWIJZEN :	
OPZOEKTABEL	
REGISTRATIENUMMER VERSUS REACTIE- EN ZIENSWIJZENUMMER.....	8
ALFABETISCH OVERZICHT ORGANISATIES EN REACTIE / ZIENSWIJZEN.....	9
REACTIENUMMER R004 EN R007.....	10
ZIENSWIJZENUMMER 0001 TOT EN MET 0006.....	15

Woord vooraf

Van vrijdag 18 januari 2019 tot en met donderdag 28 februari 2019 lagen het ontwerp-inpassingsplan en de overige ontwerpbesluiten ter inzage voor 'AANVULLENDE STIKSTOFPRODUCTIEFACILITEIT ZUIDBROEK'. Een ieder kon naar aanleiding van het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerpbesluiten een zienswijze inbrengen. Overheden konden een reactie geven.

Wat gaat er gebeuren?

Gasunie Transport Services B.V. (GTS) is van plan de bestaande stikstofinstallatie in de Tussenklappenpolder te Zuidbroek (gemeente Midden-Groningen) uit te breiden. In de stikstofinstallatie wordt stikstof uit de lucht gewonnen, dat gemengd kan worden met geïmporteerd gas met een hogere verbrandingswaarde dan het gas uit het Groningenveld. Het zo ontstane laagcalorische gas is geschikt voor CV- en kookapparatuur van huishoudens in Nederland en wordt via het transportnetwerk van GTS vervoerd naar de rest van het land.

De aanvullende stikstofproductiefaciliteit bestaat uit een uitbreiding van de bestaande installatie (o.a. een compressorgebouw, drie proceskolommen en een mengstation) en een circa 4 kilometer lange aardgasleiding vanaf de stikstofproductiefaciliteit naar de bestaande gasleiding aan de westzijde van de Meenteweg. De aanvullende stikstofproductiefaciliteit maakt gebruik van de bestaande stikstofleiding van de installatie naar de stikstofcaverne bij Heiligerlee.

Waarom is dit project nodig?

Het kabinet heeft besloten om de gaswinning uit het Groningenveld zo snel mogelijk te beëindigen. De uitbreiding van de stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek is daarvoor een noodzakelijke maatregel. Vanaf het moment dat de uitbreiding van de stikstofinstallatie in bedrijf komt (volgens planning in 2022), kan de gaswinning uit het Groningenveld per jaar (in een koud jaar) met ongeveer 7 miljard Nm³ worden gereduceerd.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming over de aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek is de rijkscoördinatie-regeling van toepassing. Dit betekent dat de locatie van de installatie en het tracé van de benodigde gastransportleiding worden vastgelegd in een inpassingsplan. De Ministers van Economische Zaken en Klimaat en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties stellen dit inpassingsplan door middel van een besluit vast. Het inpassingsplan en een aantal andere besluiten die voor het project nodig zijn, worden voorbereid in één gecoördineerde procedure. De Minister van Economische Zaken en Klimaat coördineert deze procedure. Het inpassingsplan en de andere besluiten werden gelijktijdig ter inzage gelegd.

Informatieavond

Er is één inloopavond georganiseerd, waar medewerkers van de verschillende betrokken overheden en van Gasunie Transport Services B.V. aanwezig waren om vragen te beantwoorden. De inloopavond vond plaats op 7 februari 2019 van 19.00 uur tot 21.00 uur in Dorpscentrum De Broeckhof, W.A. Scholtenweg 18, Zuidbroek. Men kon hier formeel een zienswijze of reactie geven op de ontwerpbesluiten.

Zienswijzen en reacties

Op de ontwerpbesluiten zijn binnen de inspraaktermijn in totaal 5 zienswijzen binnengekomen (waarvan 5 uniek) en 2 reacties van overheden. De zienswijzen en reacties zijn integraal opgenomen in deze bundel. U kunt deze inspraak- en reactiebundel downloaden van www.bureau-energieprojecten.nl.

Registratie en verwerking

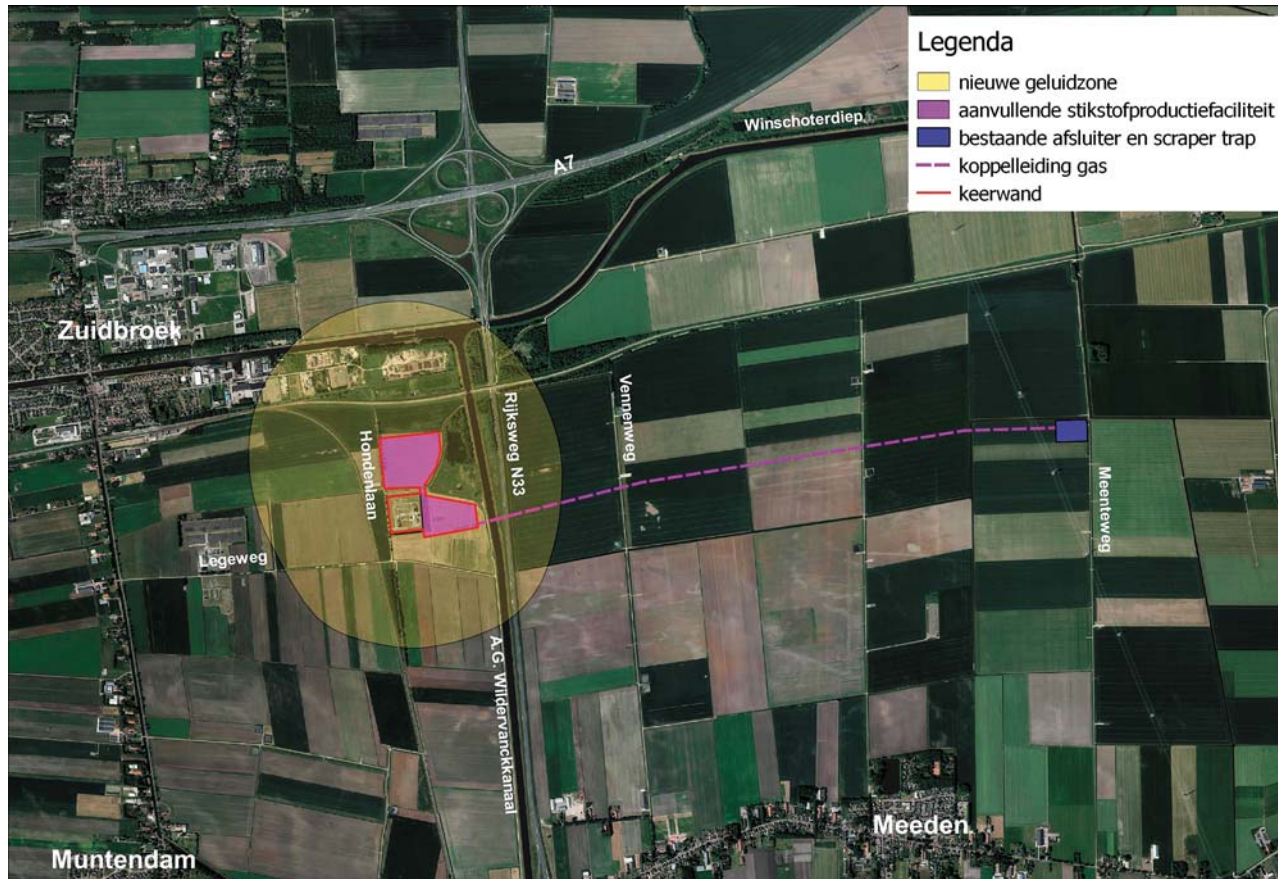
De ontvangen zienswijzen en reacties zijn geregistreerd. Aan de indieners is een ontvangstbevestiging gezonden met daarin een registratienummer. Met de opzoektabelen op pagina 8 kan bij het ontvangen registratienummer het bijbehorende reactie- of zienswijzennummer worden opgezocht.

Verdere procedure

Bij de besluiten wordt aangegeven of en hoe met de reacties en zienswijzen rekening is gehouden. Het moment waarop de terinzagelegging van de besluiten plaatsvindt wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere lokale huis-aan-huis bladen en op www.bureau-energieprojecten.nl. Een belanghebbende die op het ontwerp van een besluit een zienswijze heeft ingebracht, kan later tegen dat besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Kennisgeving aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Van vrijdag 18 januari 2019 tot en met donderdag 28 februari 2019 liggen voor de aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerpbesluiten ter inzage. Iedereen kan gedurende deze termijn op het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerpbesluiten reageren door het indienen van een zienswijze.

Wat gaat er gebeuren?

Gasunie Transport Services B.V. (GTS) is van plan de bestaande stikstofinstallatie in de Tussenklappenpolder te Zuidbroek (gemeente Midden-Groningen) uit te breiden. In de stikstofinstallatie wordt stikstof uit de lucht gewonnen, dat gemengd kan worden met geïmporteerd gas met een hogere verbrandingswaarde dan het gas uit het Groningenveld. Het zo ontstane laagcalorische gas is geschikt voor CV- en kookapparatuur van huishoudens in Nederland en wordt via het transportnetwerk van GTS vervoerd naar de rest van het land.

De aanvullende stikstofproductiefaciliteit bestaat uit een uitbreiding van de bestaande installatie (o.a. een compressorgebouw, drie proceskolommen en een mengstation) en een circa 4 kilometer lange aardgasleiding vanaf de stikstofproductiefaciliteit naar de bestaande gasleiding aan de westzijde van de Meenteweg.

De aanvullende stikstofproductiefaciliteit maakt gebruik van de bestaande stikstofleiding van de installatie naar de stikstofcaverne bij Heiligerlee.

Waarom is dit project nodig?

Het kabinet heeft besloten om de gaswinning uit het Groningenveld zo snel mogelijk te beëindigen. De uitbreiding van de stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek is daarvoor een noodzakelijke maatregel. Vanaf

het moment dat de uitbreiding van de stikstofinstallatie in bedrijf komt (volgens planning in 2022), kan de gaswinning uit het Groningerveld per jaar (in een koud jaar) met ongeveer 7 miljard Nm³ worden gereduceerd.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming over de aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek is de rijkscoördinatie-regeling van toepassing. Dit betekent dat de locatie van de installatie en het tracé van de benodigde gastransportleiding worden vastgelegd in een inpassingsplan. De Ministers van Economische Zaken en Klimaat en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties stellen dit inpassingsplan door middel van een besluit vast. Het inpassingsplan en een aantal andere besluiten die voor het project nodig zijn, worden voorbereid in één gecoördineerde procedure. De Minister van Economische Zaken en Klimaat coördineert deze procedure. Het inpassingsplan en de andere besluiten worden gelijktijdig ter inzage gelegd.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt het ontwerp-inpassingsplan, de ontwerpbesluiten en andere onderliggende stukken van vrijdag 18 januari 2019 tot en met donderdag 28 februari 2019 digitaal inzien op: www.bureau-energieprojecten.nl. Op papier kunt u deze stukken in dezelfde periode tijdens de reguliere openingstijden bekijken bij:

- gemeente Midden-Groningen, Gorecht-Oost 157, 9603 AE Hoogezand, telefoon 0598 – 37 37 37.

Inloophbijeenkomst

U bent welkom bij de inloophbijeenkomst die de Minister van Economische Zaken en Klimaat samen met de initiatiefnemer GTS organiseert. Die bijeenkomst vindt plaats op:

- donderdag 7 februari 2019 in Dorpscentrum De Broeckhof, W.A. Scholtenweg 18, 9636 BS Zuidbroek.

Vooraf aanmelden is niet nodig. De informatiebijeenkomst is van 19.00 uur tot 21.00 uur. Bij de inloophbijeenkomst vindt u informatie over het project en over de procedure. Er zijn medewerkers aanwezig van de initiatiefnemer en van het Ministerie van EZK aan wie u uw vragen kunt stellen.

Hoe kunt u een zienswijze indienen?

Iedereen wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen. In een zienswijze laat u weten wat u vindt van het ontwerp-inpassingsplan of de ontwerpbesluiten. U kunt hierbij denken aan:

- Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?
- Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?
- Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?
- Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

We stellen het op prijs als u aangeeft op welke delen van het ontwerp-inpassingsplan, de ontwerpbesluiten of de onderliggende stukken u reageert en u uw zienswijze onderbouwt met argumenten.

Voor belanghebbenden kan het indienen van een zienswijze belangrijk zijn voor mogelijke vervolgstappen: alleen als u een zienswijze op het ontwerp van een besluit heeft ingediend, kunt u later tegen dat besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

U kunt een zienswijze indienen van vrijdag 18 januari 2019 tot en met donderdag 28 februari 2019. Dat kan op verschillende manieren:

- Bij voorkeur digitaal via het reactieformulier op www.bureau-energieprojecten.nl onder 'Stikstofinstallatie Zuidbroek'. U krijgt dan per brief een ontvangstbevestiging. U kunt niet reageren per e-mail.
- Per post door een brief te sturen naar:
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Stikstofinstallatie Zuidbroek
Postbus 248
2250 AE Voorschoten
Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.
- Voor het opnemen van mondelinge zienswijzen is er tijdens de inloophbijeenkomst een notulist aanwezig. U kunt ook op werkdagen tussen 9.00 uur en 12.00 uur bellen met Bureau Energieprojecten via telefoonnummer 070 – 379 89 79.

Wij gaan zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en gebruiken deze alleen voor het doel waarvoor

u ze heeft achtergelaten. Ook bewaren wij uw gegevens niet langer dan nodig. U vindt meer informatie over het privacybeleid op www.bureau-energieprojecten.nl.

Wat is de verdere procedure?

De ontvangen zienswijzen, reacties en adviezen worden betrokken bij het vaststellen van het definitieve inpassingsplan en de definitieve besluiten.

Het definitieve inpassingsplan en de definitieve besluiten worden vervolgens ter inzage gelegd. Dit wordt aangekondigd in onder andere de Staatscourant, in huis-aan-huisbladen en op www.bureau-energieprojecten.nl. Op dat moment start de beroepstermijn.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over de aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek en alle bijbehorende stukken vindt u op www.bureau-energieprojecten.nl. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen via telefoonnummer 070 – 379 89 79.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties en zienswijzen

In onderstaande tabellen kunt u met het registratienummer het nummer van de reactie of zienswijze opzoeken. De reacties zijn vanaf pagina 10 opgenomen. De zienswijzen vindt u vanaf pagina 15.

Zienswijzen en reacties op het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerpbesluiten 'AANVULLENDE STIKSTOFPRODUCTIEFACILITEIT ZUIDBROEK '

Registratienummer	Zienswijzenummer	Reactienummer
e1-OB-0001	0001	
e1-OB-0002	0002	
e1-OB-0003	0003	
e1-OB-0004		R004
e1-OB-0005	0005	
e1-OB-0006	0006	
e1-OB-0007		R007

Alfabetisch overzicht organisaties en reacties / zienswijze

Zienswijze en reacties op het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerpbesluiten 'AANVULLENDE STIKSTOFPRODUCTIEFACILITEIT ZUIDBROEK '

Zienswijze- / reactienummer	Organisatie
R004	Gemeente Oldambt, College van Burgemeester en Wethouders, WINSCHOTEN
0006	Stichting Bewonersbelangen Lanengebied/ Zuiderveen, WINSCHOTEN
R007	Waterschap Hunze en Aa's, Dagelijks Bestuur, VEENDAM

Reacties R004 en R007

Johan Modestraat 6
 postbus 175 . 9670 AD Winschoten
 T(0597)48 20 00 . info@gemeente-oldambt.nl
 www.gemeente-oldambt.nl

g e m e e n t
 o l d a m b t

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Stikstofinstallatie Zuidbroek
 Postbus 248
 2250 AE Voorschoten

27 FEB 2019

Onderwerp	Ontwerpbesluiten "Aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek"	Datum	26 februari 2019
Ons kenmerk	17124-2018	Uw brief	-
Inlichtingen bij		Bijlage(n)	-

Geachte heer/mevrouw,

Vanaf 18 januari 2019 tot en met 28 februari 2019 liggen het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerpbesluiten voor het project 'Aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek' ter inzage. Het inpassingsplan maakt de planologische inpassing mogelijk van een aanvullende stikstofproductiefaciliteit bij Zuidbroek. Op de besluitvorming is de rijkscoördinatie-regeling van toepassing. Wij maken graag, in navoeging van onze overlegreactie van 23 oktober 2018, van de mogelijkheid gebruik om een zienswijze te geven.

Opslag van stikstof op grondgebied Oldambt

Wij volgen de besluitvorming over de winning van aardgas en de ontwikkelingen daaromtrent nauwlettend waarbij de veiligheid van de inwoners voorop staat. Wij begrijpen het belang van de uitbreiding van de stikstofproductiefaciliteit om meer gas uit het buitenland geschikt te maken voor gebruik door Nederlandse huishoudens. Het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerpbesluiten hebben geen betrekking op het grondgebied van de gemeente Oldambt. Echter bij niet directe menging wordt de stikstof opgeslagen in een zoutcaverne bij Heiligerlee. Deze caverne ligt wel op het grondgebied van de gemeente Oldambt. Vanwege deze sterke koppeling vinden wij het belangrijk om nu onze zienswijze kenbaar te maken.

Te volgen procedure onduidelijk

Het belang waar wij ons hard voor maken is de veiligheid en participatie dan wel inspraak van omwonenden omtrent de opslag van stikstof in de caverne bij Heiligerlee. De procedure om het opslagplan van de caverne te wijzigen moet nog doorlopen worden. Welke procedure hiervoor gevolgd wordt is nog niet duidelijk. Aangegeven is dat dit pas duidelijk wordt na afloop van de periode van ter inzage legging van het ontwerp-inpassingsplan en de ontwerpbesluiten. Als gekozen wordt voor een verkorte procedure om het opslagplan te wijzigen, is er geen formele mogelijkheid meer om een reactie te geven. Vandaar dat wij dit formele moment aangrijpen om onze zienswijze te geven.

In beeld brengen procedure opslagplan en consequenties

Ons is uit het overleg op 8 januari 2019 tussen medewerkers van uw ministerie EZK, Gasunie Transport Services en gemeente Oldambt duidelijk geworden dat het vergroten van de stikstofinjectiecapaciteit niet strikt noodzakelijk is voor de bouw van de aanvullende stikstofproductiefaciliteit. Aangegeven is dat de fabriek ook kan functioneren zonder gebruik te maken van de stikstofopslag. Er is voor gekozen om het opslagplan via een aparte procedure aan te passen. In de stukken wordt kort benoemd dat het opslagplan gewijzigd moet worden, maar er wordt niet gesproken over de te volgen procedure en de gevolgen die het veranderende gebruik van de stikstofopslag met zich meebrengt. De volgende aandachtspunten moeten volgens ons uitdrukkelijk worden aangegeven in het inpassingsplan en worden gecommuniceerd in alle berichtgeving:

- Wat als blijkt dat het stikstofopslagplan niet aangepast kán worden omwille van bijvoorbeeld de veiligheid? U heeft als alternatief aangegeven dat de fabriek ook zonder opslag kan functioneren. In dat geval wordt stikstof, welke niet direct gemengd kan worden, afgeblazen. Dat u dit risico accepteert moet uitdrukkelijk in de stukken worden vermeld.
- Wat zijn de milieurisico's van onder andere het vaker benutten van de stikstoftransportleiding? Deze zijn onvoldoende beschreven naar onze mening.
- Het aspect veiligheid in relatie tot het vaker benutten van de stikstoftransportleiding vinden wij niet terug in het inpassingsplan. Aangegeven is wel in de nota van antwoord dat de capaciteit van de bestaande stikstofleiding niet veranderd, maar dit is in onze ogen wat anders dan het vaker benutten en wat doet dit met de stikstofleiding?
- Wat voor (milieu)gevoigen heeft de bouw van de aanvullende stikstofproductiefaciliteit in relatie tot de opslag van stikstof in een zoutcaverne voor de omgeving Heiligerlee-Winschoten?

De hiervoor genoemde aandachtspunten moeten vanwege het veranderende gebruik van de stikstofopslag in relatie tot de aanvullende stikstofproductiefaciliteit nu al in beeld worden gebracht. Ongeacht hoe groot of klein u deze risico's in schat. Op dit moment wordt in het inpassingsplan geen enkel voorbehoud gemaakt. Wij vragen u met klem om rekening te houden met de maatschappelijke gevolgen door de effecten van gestapelde mijnbouwactiviteiten (aardgaswinning, zoutwinnning en stikstofopslag) in de ondergrond van ons gebied, waarbij de veiligheid van onze inwoners te allen tijde voorop dient te staan. Ook vragen wij u uitdrukkelijk om de belangen van omwonenden goed af te wegen.

Heeft u naar aanleiding van deze brief nog vragen? Neemt u dan contact op met Silvana Moed via (0597) 48 20 00.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt

Harry Wieringa
(Loco)Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

28 FEB 2019

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Stikstofinstallatie Zuidbroek
 Postbus 248
 2250 AE VOORSCHOTEN

Aquapark 5, Veendam
 Postbus 195
 9640 AD Veendam
 Tel 0598-693800
 www.hunzeenaas.nl

Uw brief		Datum	27 februari 2019
Ons kenmerk	Z10998/19-037361	Behandeld door	
Onderwerp	Reactie op ontwerp-inpassingsplan "aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek"	Doorkiesnummer	

Geachte heer/mevrouw,

In de Staatcourant is op 17 januari 2019 kennis gegeven van het ter inzage liggen van het ontwerp-inpassingsplan voor de "aanvullende stikstofproductiefaciliteit Zuidbroek". In deze brief leest u onze reactie op dit plan.

In 2018 is er veelvuldig overleg geweest tussen het ministerie van EZK, provincie, gemeente, waterschap en Gasunie Transport Services B.V. als initiatiefnemer. Belangrijkste onderwerp voor het waterschap hierin was een goede inpassing van de waterbelangen in het plan. Het Deltaplan Waterveiligheid en het daarin opgenomen principe van overstromingsbestendig bouwen is daarbij een uitgangspunt geweest. In onderling overleg is afgesproken dat initiatiefnemer maatregelen treft om de stikstofinstallatie voldoende te beschermen tegen overstromingen. Daarom is in het ontwerp-inpassingsplan opgenomen dat in het ontwerp van de installatie een keerwand wordt opgenomen. Deze moet ervoor zorgen dat wanneer er onverhoopt een dijkdoorbraak plaatsvindt, de installatie hiervan geen schade ondervindt.

Om voldoende bescherming te bieden moet de genoemde keerwand een berekende waterstand in de polder van NAP+1,10m kunnen keren. Belangrijk daarbij is dat daarbovenop een waakhoogte van 30cm wordt aangehouden voor o.a. golfwerking en opwaaiing. Wij hebben daarom steeds geadviseerd om een keerwand met een hoogte van ten minste NAP+1,40m aan te leggen. In het ontwerp-inpassingsplan is in de regels (8.4.2 bouwregels voor "overige zone – keerwand") echter een minimale hoogte van NAP+1,10m opgenomen. Navraag bij initiatiefnemer leert dat men in het ontwerp uitgaat van een hoogte van NAP+1,40m. Wij adviseren daarom om dit ook in het inpassingsplan aan te passen: een minimale hoogte van de keerwand van NAP+1,40m.

Alhoewel er in het inpassingsplan de initiatiefnemer geen verplichting tot aanleg van de keerwand wordt opgelegd, gaan wij ervan uit dat deze voorziening wel degelijk en op een afdoende wijze wordt aangelegd, zoals bestuurlijk is afgesproken tussen betrokken overheden en initiatiefnemer.

Wij kijken terug op een constructieve discussie over het waterbelang, tussen overheden en initiatiefnemer. Wij zijn, met inachtneming van de geadviseerde aanpassing, tevreden over de uiteindelijke weergave hiervan in het ontwerp-inpassingsplan.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur,

Harm Kuipers
Secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
Dijkgraaf

Zienswijzen 0001 tot en met 0006

Verzonden: Vrijdag 22 februari 2019 13:41
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Stikstofinstallatie Zuidbroek fase 1

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

De plek van de stikstofopslaglocatie in Heiligerlee in samenhang met de zoutwinning rondom. Huidige publicaties leiden tot nieuwe inzichten, of noodzaak andere aanpak. Een wisselende druk in de stikstofopslag versus druk van omringende zoutcavernes. De zoutcavernes liggen al in elkaars invloedssfeer.

Vervolgens hoe de situatie (druk, kruip) is/prognoses zijn als zoutcavernes geabandonneerd worden, terwijl er nog niets geregeld is over de manier waarop, over toezicht daarna en wie de verantwoordelijkheid vervolgens draagt voor afgesloten cavernes.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Nouryon (voorheen Akzo) wil op basis van eerder afgegeven vergunningen, vallend onder oude wetgeving - en dus verouderde inzichten - nieuwe zoutputten slaan.

De meervoudige activiteiten - er is ook nog eens sprake van gaswinning in dit gebied - leiden tot onrust en gevoelens van onzekerheid, onveiligheid.

Reactie

Aan de heer E. Wiebes

Ministerie Economische Zaken en Klimaat

Den Haag

Winschoten, 22 februari 2019

Geachte heer,

Hierbij teken ik bezwaar aan tegen uw voornemen om de stikstofproductiefaciliteit in Zuidbroek uit te breiden. Zoals gepubliceerd in de Staatscourant 17 januari 2019.

De reden hiervoor is dat ik mij ernstige zorgen maak over de opslag van het geproduceerde stikstof in de voormalige zoutcaverne K bij Heiligerlee.

In uw plannen over de uitbreiding van de productie spreekt u over een toename van opslag van 1600m³ naar 190.000m³. De druk in de caverne zal toenemen. En de druk zal variëren al naar gelang de caverne gevuld is.

In de ter inzage gelegde plannen wordt gesproken over een maximale druk van 170 bar (uit onderzoeksrapport BügelHajema), terwijl een medewerker van Gasunie Transport Services op de inloopbijeenkomst in Zuidbroek, dd. 07-02-2019, stelt dat dit ten hoogste 147 bar is.

Over de risico's die het verhogen van de druk met zich meebrengt, is geen informatie beschikbaar; kunnen onderzoeksgegevens niet worden gedeeld.

Een 2^e punt van zorg is dat voornoemde stikstofopslagcaverne omringd wordt door meerdere in productie zijnde zoutcavernes van Nouryon (voorheen Akzo). Deze en de stikstofcaverne liggen op zodanig geringe afstand van elkaar dat ze in elkaars invloedsfeer liggen. In meerdere onderzoeken komt naar voren dat er door zoutwinning in de bodem sprake is van 'herschikking van de ondergrond' en dat de gevolgen, c.q. risico's van 'zoutkruip' niet voldoende zijn onderzocht. In het gebied zijn bevingen waargenomen.

Tevens is er door gaswinning in dit gebied ook nog sprake van gestapelde mijnbouw.

Dit alles betekent m.i. dat de opslag van stikstof in Heiligerlee, gekoppeld aan zout- en gaswinning in hetzelfde gebied, tot onaanvaardbare risico's voor bewoners en omgeving leidt, en derhalve op dit moment onverantwoord is.

Mijn zorgen in deze worden onderstreept door het door het SodM uitgebrachte rapport 'De staat van de sector zout' dd. 2018. En het door het RIVM gepubliceerde rapport 'Verkenning van de milieuaspecten van de activiteiten die onder het Staatstoezicht' zijnde RIVM Rapport 2018-0162

Met vriendelijke groet,

Verzonden: Zaterdag 23 februari 2019 20:25
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Stikstofinstallatie Zuidbroek fase 1

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerp-besluiten?

Dit is voor een leek niet te beoordelen. Op de inloopavond staat er bijv. zo'n ruime meter aan ringbanden met gegevens die veelal specifiek technisch van aard zijn. Je zou op meerdere terreinen deskundig moeten zijn om te kunnen beoordelen of er manco's of onjuistheden zijn opgenomen. Een keuze zou moeten zijn om meerdere onafhankelijke instituten dit te laten beoordelen. Het resultaat hiervan zou in verkorte vorm bekend gemaakt moeten worden.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Op z'n minst is het vreemd te noemen, dat één van de belangrijkste redenen om de fabriek juist op deze plaats te bouwen, n.l. de voor dit doel 'gereserveerde' zoutcaverne (HL-K), niet mee te nemen in de beoordeling en het vergunningentraject. Mocht later blijken dat als de fabriek er éénmaal staat en de caverne niet geschikt c.q. veilig te zijn, het vanwege het economische belang deze onveiligheid dan maar geaccepteerd moet worden!? Dat deze caverne niet veilig is c.q. niet aangetoond is dat deze veilig is, staat buiten kijf. Vrijwel dagelijks verschijnen de resultaten van onderzoeken die hierop wijzen. Om deze reden is het nemen van een beslissing over de bouw van een enorme (zowel in omvang als in kosten) installatie op dit moment prematuur en zou moeten worden uitgesteld of afgeblazen tot er onomstotelijk is aangetoond dat er sprake is van een veilige situatie.

Aangezien de ontwikkelingen omtrent het verschijnen van relevante informatie over deze materie elkaar razendsnel opvolgen wens ik hierbij vast te leggen, dat ik op basis van nadere verkregen informatie, deze kan aanvullen op deze zienswijze. Hoewel ik er uit mag gaan, dat de bij het project betrokken functionarissen beter op de hoogte zijn van de onderzoeksresultaten, noem ik hierbij (echter niet uitputtend): De staat van de sector Zout (Sodm), Het referaat van het hoofd van het SodM Dhr. Th. Kockelkoorn in de tweede kamer in het najaar 2018. Vreemd genoeg neemt de minister hierbij vrijwel alle aanbevelingen over (zegt ie) maar verandert er vooralsnog niets! Recentelijk verschenen ook nog de resultaten van de onderzoeken die het RIVM instelde: 2018-077 en 2018-162. Aanvullend op de kritische noten van het SodM geeft het RIVM ook aan, dat er veel meer onderzoek zou moeten worden gedaan (op bijna elke pagina van het rapport wordt dit genoemd!) om kennis op te doen van de materie Mijnbouw.

De bewuste caverne (HL-K) ligt centraal t.o.v. een groot aantal cavernes waaruit door AKZONobel (ze noemen zich tegenwoordig Nouryon) zout wordt gewonnen. Deze activiteiten staan onder verscherpt toezicht van het SodM! Waarom zou dit zo zijn? In de gegevens van

het winningsplan staat klip en klaar: door de cavernes op een kleiner hartafstand dan 500 meter van elkaar te boren, wordt het risico op een calamiteit 17x groter! Dit terwijl er in bepaald perspectief zelfs spraken is van drie op een rij! Vanwege deze ongenueanceerde plaatsing van de boorgaten t.o.v. elkaar (hartafstanden in de praktijk net boven de 200 meter!) liggen de boringen/ cavernes in elkaars veiligheidsgebied. Dat er problemen te verwachten zijn is nu al duidelijk. In 2017 hadden we in het Heiligerleeveld de eerste aardbeving, recentelijk waren er twee gemeld in/ vlakbij het Zuidwendig veld van de Akzo. Als er nu in een dergelijk instabiele situatie een caveerne wordt benut als stikstofbuffer waarbij er naar hartenlust in druk wordt gevarieerd tussen 90(?) en 147 of 177 (?) bar, hoeft je m.i. geen helderziende te zijn om een calamiteit te voorspellen. Naast de kruip die het steenzout van nature als eigenschap heeft, zijn er juist door deze drukschommelingen problemen in de vorm van scheurvorming in de zoutpijlers te verwachten. Gezien de ligging van de cavernes zoals hiervoor omschreven ontstaat er een domino-effect met gevolgen die hun weerga niet kennen. (zie hiervoor 'Sinkholes' op Youtube). Om een indruk te geven van de ligging van de cavernes t.o.v. elkaar is een kaartje bijgevoegd waarop de veiligheidszones rondom elke boring zijn weergegeven. Frapant is, dat er juist voorde opslag is gekozen voor een caveerne die de kleinste hartafstand t.o.v. andere cavernes kent en ook nog centraal ligt tussen een drietal andere cavernes!

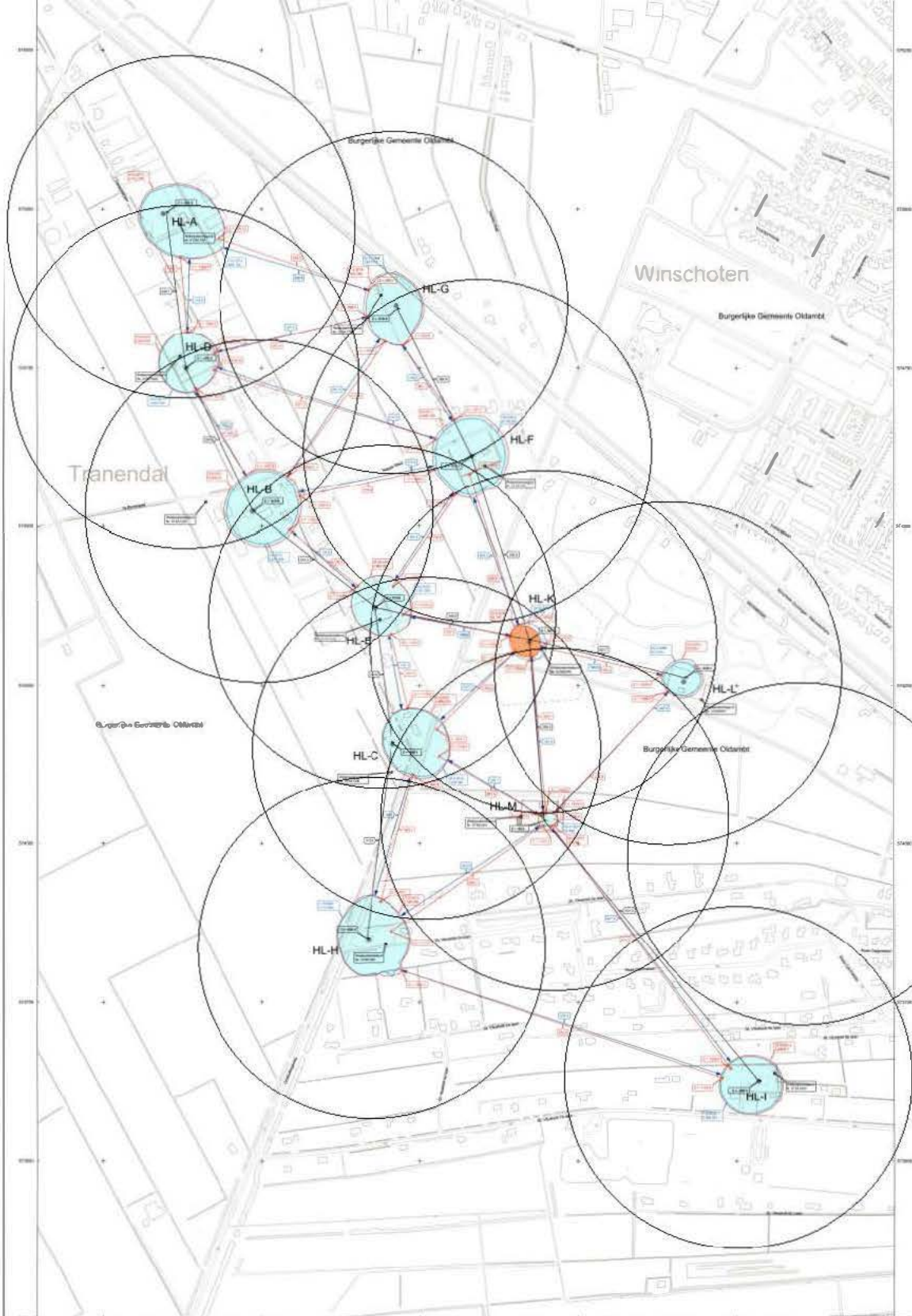
Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Als direct aanwonende van het mijnbouwweld Heiligerlee (op ca. 300 meter van de caveerne HL-K, loop ik direct risico hoe klein een calamiteit ook zal zijn. Ik kies hier pertinent niet voor! Naast alle nadelige gevolgen die we nu reeds ondervinden door de mijnbouw wens ik dat er geen verdere afbreuk aan mijn woongenot wordt gedaan.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Op de inloopavond werd er door de 'deskundigen' van m.n. de Gasunie de nodige onjuistheden verteld. Afgezien van een onjuiste vermelding van de drukken die tijdens productie zouden worden gehanteerd, wist men ook te vertellen, dat het afsluiten van 'de put' na gebruik (het z.g. abandonneren) allemaal geregeld was en 'juridisch helemaal dichtgetimmerd' zou zijn. Navraag bij het SodM leert echter dat er helemaal geen abandonneringsplan is ingediend. Dit waren slechts twee verstrekte gegevens die getoetst konden worden. De vraag is in hoeverre de overige verstrekte informatie op waarheid berust

Reactie

Legende

- HOOGDRUK GASLEIDING (thick red line)
- MIDDRUK GASLEIDING (medium red line)
- LAAGDRUK GASLEIDING (thin black line)
- Gasmeter (G) met nummer (e.g., G1000)
- Gascilinder (C) met nummer (e.g., C1000)
- Gasapparaat (A) met nummer (e.g., A1000)
- Gasventiel (V) met nummer (e.g., V1000)
- Gaspompe (P) met nummer (e.g., P1000)
- Gasmeter (M) met nummer (e.g., M1000)
- Gasmeter (N) met nummer (e.g., N1000)
- Gasmeter (O) met nummer (e.g., O1000)
- Gasmeter (S) met nummer (e.g., S1000)
- Gasmeter (T) met nummer (e.g., T1000)
- Gasmeter (U) met nummer (e.g., U1000)
- Gasmeter (W) met nummer (e.g., W1000)
- Gasmeter (X) met nummer (e.g., X1000)
- Gasmeter (Y) met nummer (e.g., Y1000)
- Gasmeter (Z) met nummer (e.g., Z1000)

Hoofdkaart Operators

WEG	AKKOORD	omschrijving	WEG	AKKOORD	omschrijving
1	1300000	aanleg van gasleiding	1	1300000	aanleg van gasleiding
2	1300000	aanleg van gasleiding	2	1300000	aanleg van gasleiding
3	1300000	aanleg van gasleiding	3	1300000	aanleg van gasleiding
4	1300000	aanleg van gasleiding	4	1300000	aanleg van gasleiding
5	1300000	aanleg van gasleiding	5	1300000	aanleg van gasleiding
6	1300000	aanleg van gasleiding	6	1300000	aanleg van gasleiding
7	1300000	aanleg van gasleiding	7	1300000	aanleg van gasleiding
8	1300000	aanleg van gasleiding	8	1300000	aanleg van gasleiding
9	1300000	aanleg van gasleiding	9	1300000	aanleg van gasleiding
10	1300000	aanleg van gasleiding	10	1300000	aanleg van gasleiding

Akzo Nobel Industrial Chemicals B.V. / N.V. Nederlandse Gasunie

HOORUIMMETINGEN

formaat: A4
 datum: 15-05-2004
 versie: 1.000

AKZO NOBEL
 GASUNIE

WEG: P95.20.10/807
 WEG: 807
 WEG: M

Verzonden: Dinsdag 26 februari 2019 12:46
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Stikstofinstallatie Zuidbroek fase 1

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters: J.
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

door de toename van de productie van stikstof zal er meer opgeslagen moeten worden in de zoutcaverne in Winschoten van het 'veld' Heiligerlee. Daarmee zal het drukverschil IN de caverne meer en vaker wisselen doordat de productie van stikstof en het gebruik daarvan in de loop van een stookjaar flink fluctueert.

Dit brengt naar mijn mening twee risico's met zich mee.

1.

de caverne (zout is enigszins plastisch) zal (zeer gering) uitzetten en krimpen met de wijziging van de druk. Dit kan effect hebben op de omliggende en bovenliggende aardlagen en zo bodembewegingen initiëren. We hebben al een aardbeving gehad in 2017 en ook bij Zuidwending bij de gasopslag in een soortgelijke caverne heeft zo'n beving zich voorgedaan.

2.

het op druk brengen en weer wegnemen van druk en dat keer op keer zou kunnen leiden tot scheurvorming in de wanden van de caverne. Gezien de nabijheid van andere cavernes, ze liggen zeer dicht tegen elkaar, indien gewenst kunnen we dat op tekening laten zien, is de kans op een doorbraak van de stikstofcaverne naar een nabijgelegen caverne met pekelwater niet uit te sluiten.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

wij wonen in de woonwijk die bovenop het zoutveld ligt. er is nu reeds sprake van bodemdaling en scheurvorming. ook de grondwaterstand lijkt beïnvloed te zijn. De aardbeving van 2017 was te horen en te voelen in ons huis.

Reactie

Verzonden: Woensdag 27 februari 2019 19:35
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Stikstofinstallatie Zuidbroek fase 1

Aanspreekvorm:
 Aanspreektitel:
 Achternaam:
 Voorvoegsel(s):
 Voorletters:
 Straat:
 Huisnummer:
 Postcode:
 Woonplaats:
 Telefoonnummer:
 E-mailadres:
 Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerp-besluiten?

Ik ben geen deskundige, maar een bezorgde inwoner woonachtig in een 'actief bodemgebied'. Het is lastig te beoordelen of er onjuistheden in de ontwerpbesluiten staan. Het scheidt vertrouwen wanneer een onafhankelijke deskundige partij, liefst meerdere partijen naar uw ontwerpbesluiten kijken en daarop kritisch reageren. Ik stel me dan voor om adhv een samenvatting over de opgedane bevindingen hierover een mening te kunnen geven en u op onjuistheden te kunnen duiden.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Risico's voor omwonenden

-> Aardbevingen. Er is sprake van gestapelde mijnbouw. Bodemdaling is een feit en dat heeft effect op de woningen en de bewoners. De risico's mogen niet over het hoofd gezien worden.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ik word geraakt als inwoner met een woning in een agrarisch gebied, waar de effecten van gaswinning, zoutwinning, bodemdaling door droogte wordt ervaren. Mijn huis heeft geleden/lijdt en dat is zichtbaar door de scheuren. In de nabije toekomst in de nabije omgeving van mijn woning worden cavernes geplaatst voor zoutwinning. Dat is niet mijn keuze geweest en heeft een negatief effect op mijn woon- en leefgenot en algemeen welbevinden. Dat betekent dat het verkopen van mijn woning erg ongunstig voor mij uitpakt (wie wil er nog in wonen?). Of als ik wil/moet blijven wonen zal ik de effecten van verzakking in de woning moeten blijven aanpakken. Wie gaat dat betalen? Als ik niets aanpas aan de woning, zullen lekkages toenemen, scheuren etc.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ik vind dat de opslag van stikstof én daarbij de gas- en zoutwinning enorme risico's met zich mee brengt dat vind ik onaanvaardbaar en onverantwoord.

Reactie

Verzonden: Donderdag 28 februari 2019 15:24
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Stikstofinstallatie Zuidbroek fase 1

Aanspreekvorm:
 Aanspreektitel:
 Achternaam: Bewonersbelangen Lanengebied-Zuiderveen
 Voorvoegsel(s):
 Voorletters: S.T.I.C.H.T.I.N.G.
 Straat:
 Huisnummer:
 Postcode:
 Woonplaats:
 Telefoonnummer:
 E-mailadres:
 Als: Organisatie
 Organisatie: Stichting Bewonersbelangen Lanengebied/ Zuiderveen
 Mede namens: ca. 300 huishoudens in het gebied waarover de stichting 'waakt'

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerp-besluiten?

Niet te beoordelen door niet deskundigen. Het inschakelen van deskundigen is lastig omdat de te bieden expertise divers is en niet eenvoudige te vinden! Afgezien hiervan zouden er (hoge) kosten gemaakt moeten worden waar een particulier(e stichting) niet in staat is. De verstrekte informatie op de diverse niveaus wijkt tevens teveel van elkaar af om serieus genomen te kunnen worden. Dit betreft o.m. drukken, vergunningentraject en overige veiligheidsaspecten.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

In een tijdperk waarin duurzaamheid en veiligheid de boventoon zou moeten voeren, wordt er voor een korte periode voor vele miljoenen een fabriek uit de grond gestampt die, als deze goed en wel draait alweer gesloten kan worden: het bedrijfsleven moet zorgen voor een ombouw naar hoog-calorisch gas op korte termijn, terwijl voor het particulier gebruik compleet van het gas wordt afgestapt. Zonder het sluiten van de gaskraan ter discussie te stellen lijken er voldoende andere investeringen mogelijk om het doel te bereiken. Om deze reden zijn de plannen voor deze fabriek al eens stopgezet!

Verder gaat het niet alleen om de fabriek, maar zeker ook om de pijpleidingen en de opslagcaverne die een wezenlijk deel uitmaakt van deze fabriek. Het feit dat deze geen deel uitmaken van deze procedure, is op z'n zachtst gezegd vreemd en doet vermoeden dat hierbij een bepaalde opzet in het spel is!

Met leidingen heeft het gebied geen goede ervaringen. Net als in andere mijnbouwgebieden treden ook in het z.g. Heiligerleeveld lekkage op. Recent is vanwege een ernstige lekkage nog een kilometerslang tracé (overigens in de directe nabijheid van de opslagcaverne) vervangen. Op een drukleiding met de in het ontwerp genoemde drukken, zit deze omgeving dan ook al helemaal niet te wachten.

Dan de bewuste caverne (die in dit vergunningstraject vreemd genoeg buiten beeld blijft), deze ligt letterlijk en figuurlijk in een mijnenveld. In het verleden zijn aanbevelingen en geadviseerde minimum hartafstanden met de voeten getreden waardoor er nu sprake is van een instabiele situatie. Een naastgelegen caverne (HL-H) ligt dermate dicht bij de rand van de zoutdome, dat het SodM (o.m.) hierdoor onder verscherpt toezicht heeft geplaatst. Het feit dat de cavernes min of meer bovenop elkaar liggen waarbij de opslagcaverne zo ongeveer het centrum vormt, maakt de omgeving er niet gerust op, dat hier sprake is van

een veilige situatie.

De activiteiten leiden niet alleen tot bodemdaling (daar waar ook de invloeden van de gaswinning en de grondwaterstand merkbaar zijn), maar ook tot dusdanige bewegingen in de zoutberg, dat de eerste trillingen al zijn waargenomen. Naast het SodM maken meerdere deskundigen zich zorgen over deze ontwikkelingen.

Het kan toch niet zo zijn, dat door het sluiten van de gaskraan, het probleem nu lager in de provincie wordt neergelegd?

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Alle bewoners in het gebied worden getroffen door de gevolgen: huizen vertonen nu vrijwel zonder uitzondering allemaal scheuren, bewoners voelen zich niet veilig terwijl verhuizing c.q. verkoop geen optie is. Indien de woningen überhaupt al verkoopbaar zijn, is de waardedaling significant en vergelijkbaar met die in het gaswinningsgebied. Terwijl er al sprake is van gestapelde mijnbouw (gas + zout) en de gevolgen van de lage waterstand vanzelfsprekend ook nog eens dit gebied treffen, wenst EZK (icm de Gasunie) hier nog een schepje bovenop te doen. U begrijpt dat wij als belangengroepering hier ten zeerste op tegen zijn!

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

In de gekozen methodiek is zoals eerder aangegeven, geen mogelijkheid voor bewoners, wat in principe leken in de betreffende materie zijn, gefundeerd een mening te vormen laat staan hiertegen een bezwaar aan te tekenen c.q. zienswijze in te dienen. Op zo'n miljoenen verslindend project zou het op z'n plaats zijn meer moeite (geld?) te steken in onderzoek (lees rapporten van SodM, RIVM, Prof. Houtenbos etc.) en informatie met de belanghebbende partijen. We hebben van de Gemeente Oldambt begrepen, dat zelfs zij niet juist c.q. volledig worden geïnformeerd in dit proces.

Reactie

